

Miestny národný výbor v Kostolnej - Záriečí

1950-1990 (1994)

Opis na úrovni fondu

kód	názov kódu v AJ	Obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1570_15230	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Miestny národný výbor v Kostolnej – Záriečí 1950 - 1990 (1994)	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1950 - 1990 (1994)	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	2,36 bm (109 úradných kníh, 5 registratúrnych pomôcok, 7 archívnych škatúl spisov)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Miestny národný výbor v Kostolnej - Záriečí	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Primárnym cieľom národných výborov ako zastupiteľských orgánov štátnej moci a správy v obciach, mestách, okresoch a krajoch bolo zabezpečovať rozvoj hospodárskej, kultúrnej, sociálnej a zdravotnej oblasti a agendu výstavby vo svojich územných obvodoch. Ilegálne národné výbory vznikali na území Slovenska sporadicky už v roku 1940, masovo sa vytvárali v roku 1944 a tieto revolučné národné výbory plnili v povstaleckom období predovšetkým mocenskú funkciu. Po 2. svetovej vojne sa podľa	Dejiny správy pôvodcu

		<p>nariadenia Predsedníctva SNR č. 26/1945 Zb. zo dňa 7. 4. 1945 národné výbory ustanovili ako orgány verejnej správy v obvode svojej pôsobnosti. Dňom ustanovenia národných výborov došlo k zrušeniu obvodných a obecných notárskych úradov, a to viedlo k zrušeniu obecnej samosprávy.</p> <p>Hore uvedeným nariadením boli národné výbory povýšené na miestne orgány štátnej moci a správy. Boli zrušené dovtedajšie obecné a obvodné notárske úrady a okresné i župné úrady. Miestne a okresné národné výbory (MNV a ONV) boli poverené zriadiť si podriadený demokratický aparát. Na miestne národné výbory prešla právomoc obecnej samosprávy rovnako aj obecných a obvodných notárov, to isté platilo aj na úrovni okresov a žúp. Pôsobnosť národných výborov mala zahrnúť právomoc bývalej samosprávy i politickej správy. Miestne národné výbory podliehali okresným národným výborom, tie krajským národným výborom a tieto Slovenskej národnej rade.</p> <p>Národné výbory spravovali v obvode svojej pôsobnosti všetky verejné veci, pokiaľ neboli spravované iným verejným orgánom a vykonávali úlohy dovtedajších obecných zastupiteľstiev, obecných rád, starostov, obecných alebo notárskych úradov a notárov, ktoré sa zrušili. Namiesto notárskych úradov boli pre národné výbory zriadené úrady, resp. pre viac miestnych národných výborov obvodné úrady miestnych národných výborov. Obvodné úrady miestnych národných výborov vznikali v sídlach bývalých notárskych úradov a v podstate sa ani nemenila ich územná pôsobnosť, keďže zabezpečovali takmer zhodné úlohy ako ich predchodcovia.</p> <p>Dočasný organizačný poriadok pre miestne národné výbory č. 6633/2-II/1-1945 vydaný 15. novembra 1945 uverejnený v Úradnom vestníku upravoval výkon pôsobnosti národných výborov volenými orgánmi, ktorými boli plénum, rada, predseda a komisie národného výboru a vymedzovali činnosť výkonných orgánov národného výboru – úradu a tajomníka.</p> <p>Rozhodujúcim medzníkom vo vývoji národných výborov bolo prijatie Ústavy 9. mája v roku 1948, ktorá okrem iného charakterizovala národné výbory ako nositeľov a vykonávateľov štátnej moci v obciach, okresoch a krajoch. Následne bol vydaný zákon č. 280/1948 Zb. o krajskom zriadení a na jeho základe došlo začiatkom roka 1949 k novému administratívne, politickému členeniu štátu a k zmene v systéme a vnútornej organizácii národných výborov. Vznikla trojstupňová sústava národných výborov, a to krajské, okresné a miestne.</p>	
--	--	--	--

		<p>Ďalšie základné úpravy sa uskutočnili ústavnými zákonmi č. 12, 13 a 14/1954 Zb. o národných výboroch a voľbách do národných výborov, ktoré zabezpečovali voliteľnosť, kontrolovateľnosť a zodpovednosť národného výboru ľudu. Stanovili jednoznačnú podriadenosť miestneho národného výboru okresnému národnému výboru, okresného národného výboru krajskému národnému výboru a podriadenosť krajského národného výboru vláde prostredníctvom Zboru povereníkov. Zákon o národných výboroch bol v dôsledku reorganizácie štátnej správy v roku 1960 novelizovaný zákonom č. 65/1960 Zb. Miestne národné výbory zostali základom trojstupňovej organizácie národných výborov, rozšírili sa len o mestské národné výbory, čo bola iba zmena názvu miestnych národných výborov v sídlach zrušených a nových okresov. Právomoc a zodpovednosť miestnych a mestských národných výborov sa rozšírila vládnym nariadením č. 71/1960. Deľba práce medzi jednotlivými orgánmi národných výborov sa v štruktúre národných výborov spresnila zákonom č. 69/1967 Zb.</p> <p>Ústavným zákonom č. 143/1968 o československej federácii sa národné výbory stali republikovými orgánmi a ich riadenie a usmerňovanie zverili vláde Slovenskej socialistickej republiky a Slovenskej národnej rade. Zákonom SNR č. 159/1971 Zb. sa do sústavy národných výborov preniesla ďalšia pôsobnosť z ústredných orgánov štátnej správy SSR a komplexnejšie sa posilnila právomoc národných výborov ako miestnych orgánov štátnej moci a správy.</p> <p>Zmenou politickej situácie v novembri 1989 prestávajú byť národné výbory orgánmi štátnej moci a správy a v roku 1990 podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení ukončil svoju činnosť aj MNV v Kostolnej - Záriečí.</p> <p>Miestny národný výbor v Kostolnej – Záriečí vznikol v roku 1950, jeho predchodcom bol Obvodný úrad MNV v Drietome (1945-1950), ktorý bol zriadený pre obce Drietoma, Malá Chocholná, Veľká Chocholná, Kostolná, Veľčice, a Dolné Záriečie.</p> <p>Od vzniku MNV v Kostolnej – Záriečí sa vystriedalo na poste predsedu niekoľko predstaviteľov. Prvým predsedom MNV sa stal Alojz Vybíral (1950-1951), jeho nástupcom v roku 1952 bol Jozef Pienták, ktorého následne v roku 1953 vystriedal Pavol Žitňák. V roku 1956 prevzal miesto predsedu MNV v Kostolnej – Záriečí Jozef Lehocký (1956 – 1960). Ďalším predsedom MNV bol Alojz Vybíral (1960-1964), prvou predsedníčkou v obci sa stala Anna Juricová (1965 – 1976) a jej nasledovníčkou Agáta</p>	
--	--	---	--

		<p>Majerčíková 1976 a od roku 1977 Agáta Holešová. Avšak v roku 1977 opätovne prišlo k zmene a na post predsedu zasadol Ján Breznický, ktorý zastával túto funkciu až do roku 1990, okrem roku 1978 kedy ho na krátke obdobie vystriedal Ján Zverbík. Posledným predsedom MNV v Kostolnej – Záriečí sa stal Jozef Pilko.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>Spisovú manipuláciu národných výborov charakterizujú štyri organizačno-manipulačné obdobia. Prvé manipulačné obdobie prebiehalo v rokoch (1944) 1945 – 1948, druhé 1949 – 1954, tretie (1954) 1955 – 1960 (do 30. júna) a štvrté v rokoch 1960 (od 1. júla) – 1990.</p> <p>Správe registratúry na MNV v Kostolnej – Záriečí venoval pozornosť od roku 1977 v rámci predarchívnej starostlivosti Štátny okresný archív v Trenčíne. Do roku 1987 bolo vykonaných 5 previerok správy registratúry. Zo zápisníc z prieskumu archívu a spisovne MNV v Kostolnej – Záriečí sa zistilo, že dokumenty boli uložené vo veľmi malej a nevyhovujúcej miestnosti, avšak náprava uloženia spisov neprišla ani po roku 1987 z dôvodu nedostatočnej veľkosti priestorov MNV v Kostolnej – Záriečí. Víziou do budúcnosti bola nová výstavba priestorov na dvore MNV, kde by bola nová knižnica, zasadačka NV či archív. Počas celého obdobia vykonávaných previerok na MNV sa vyskytli viaceré nedostatky napríklad, že k podaciemu protokolu sa nevedol index, pri vyplňovaní rubriek podacieho protokolu sa neuvádzali riadne dátumy, vybavené spisy neboli uložené chronologicko-numericky a neoznačovali sa značkami a lehotami uloženia.</p> <p>Počas celej existencie MNV v Kostolnej – Záriečí sa uskutočnilo sedem vyradovacích konaní, a to v rokoch 1965 až 2013.</p> <p>Prevzaté archívne dokumenty boli spočiatku uložené v Dubnici nad Váhom, časť Lieskovec, po presťahovaní do priestorov v bývalom objekte KARA bol k nim uložený aj posledný prírastok.</p> <p>Fond Miestneho národného výboru v Kostolnej – Záriečí nebol doposiaľ zinventarizovaný.</p>	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Prvé archívne dokumenty, ktoré boli zaradené do archívneho fondu Miestneho národného výboru v Kostolnej – Záriečí boli vyčlenené v roku 1983 z fondu Okresného národného výboru v Trenčíne. Evidujeme ich pod prírastkovým číslom 203 v počte 1 kartón z rokov 1950 až 1958.</p> <p>Ďalší prírastok do archívneho fondu bol 18. 12. 1992 v počte 10 škatúl (1, 25 bm)</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov

		<p>zaevidovaný pod prírastkovým číslom 626. Išlo o dokumenty v časovom rozpätí 1964 – 1988 (90), ktoré obsahovali úradné knihy, registratúrne denníky a administratívne spisy. Opätovne 4. apríla 1996 sa archívny fond MNV v Kostolnej – Záriečí rozšíril o 0, 88 bm. Uvedený prírastok evidujeme pod číslom 888 z rokov 1976 až 1990. Archívne dokumenty obsahovali úradné knihy, registratúrne denníky a administratívne spisy. Posledným prírastkom dokumentov do archívneho fondu z Drobných prevádzkarní v Kostolnej-Záriečí evidujeme pod č. 1487 z 25. apríla 2013. Obsahoval administratívne spisy (1975-1994) a úradné knihy (1991-1994) v množstve 0, 13 bm.</p>	
3.3.1.	Scope and contents	<p>Fond MNV v Kostolnej – Záriečí je zdrojom informácií z obdobia fungovania a diania v obci počas rokov 1950 až 1990. Vznik archívneho fondu sa datuje už od začiatkov 50. rokov, avšak z tohto obdobia sa zachovali len zápisnice rady a pléna (1950 – 1958) v počte jedna škatuľa. Najväčšiu časť archívnych dokumentov predstavujú úradné knihy, ktorých je 109 ks. Informácie o kultúrnom, spoločenskom či politickom živote v obci predstavujú archívne dokumenty z rokov 1976 až 1990, kde môžeme nájsť evidenciu priestupkov (pokuty za verejné pohoršenie, ohováranie, či strieľanie vtáctva). V administratívnych spisoch sa dozvedáme o rôznych typoch sťažností, napríklad neoprávnené vytrhnutie rodiacich ovocných stromov, sťažnosť na preklad elektrického vedenia, zriadenie nového ihriska v obci či povinnosť JRD zlikvidovať poľné hnojisko, alebo plnenie jarných prác na JRD (ošetrovanie pasienkov, siatie repy, maku a pod.) Podrobne zdokumentovaná je aj výstavba chodníkov v obci smerom na Chocholnú a Drietomu v rámci Akcie Z počas rokov 1977 až 1978. V archívnych dokumentoch môžeme nájsť dôslednú dokumentáciu faktúr, stavebných plánov či stavený denník. Za najväčšiu zaujímavosť archívneho fondu MNV v Kostolnej – Záriečí považujeme zdokumentovanie povodne, ktorá zasiahla obec 29. 07. 1972. Z dôkladnej správy zisťujeme, že pod vplyvom silného dažďu sa porušilo koryto potoka Drietomica, ktorá spôsobila následne záplavy v celej obci. Okrem zdokumentovaného priebehu záplav v obci, v archívnych dokumentoch nájdeme aj súpis škôd, zoznam poškodených osôb, ktoré žiadali náhradu škody či zoznam výstavby nových rodinných domov osobám, ktorým záplavy zničili obydlia. Medzi najstaršie archívne dokumenty fondu radíme zápisnice rady a pléna MNV z roku 1950 a naopak za najmladšie z roku 1994, a to administratívne spisy či úradné knihy.</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu

3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Vyraďovanie prebehlo v rokoch 1965, 1980, 1993, 1995 a 1996. Posledný záznam o návrhu na vyradenie písomností evidujeme z roku 2013. Vyraďovali sa registratúrne záznamy Drobných prevádzkarní v Kostolnej – Záriečí. Archívny fond Miestneho národného výboru v Kostolnej – Záriečí nie je zinventarizovaný, čiže nedošlo ani k vnútornému vyradovaniu. Súčasný stav archívneho fondu predstavuje 2, 36 bm, ktorý je uložený v 18 škatuliach.	Vyraďovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Očakáva sa prevzatie matričnej agendy po uplynutí lehoty uloženia.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Archívny fond Miestny národný výbor v Kostolnej - Záriečí nie je spracovaný do podoby inventáru.	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language /scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Prístup je umožnený preberaciami zoznamami archívnych dokumentov.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kožušnícka 1, 911 05 Trenčín 5	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Archívna pomôcka o tom neinformuje.	Existencia a umiestnenie

			kópií
3.5.3.	Related units of description	Obvodný úrad miestnych národných výborov v Drietome, Okresný národný výbor v Trenčíne, Obecný úrad v Kostolnej – Záriečí	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Opis vyhotovila Mgr. Simona Mikušková v októbri 2023.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	06. 10. 2023	Dátum vyhotovenia opisu